

Till: Justitiedepartementet

Diarienummer: Ju2025/01945

Remissyttrande från: Sveriges Kvinnoorganisationer

Datum och ort: 2025-10-26, Stockholm

Remissvar av lagrådsremiss sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott.

Sveriges Kvinnoorganisationer är en partipolitiskt obunden paraplyorganisation för kvinnorörelsen i Sverige. Nedan följer vårt yttrande över lagrådsremiss om sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott. Yttrandet har beretts av Susannah Sjöberg, Generalsekreterare Sveriges Kvinnoorganisationer.

Sveriges Kvinnoorganisationers samlade bedömning

Sveriges Kvinnoorganisationer delar regeringens oro över att unga, framförallt pojkar, i allt yngre åldrar dras in i allvarlig brottslighet. Men rättspolitiska åtgärder som rör barn, olika grupper av flickor och pojkar, **måste** ha ett barnrätts- och jämställdhetsperspektiv. Lagrådsremissen saknar detta och riskerar dessutom att leda till ökad brottslighet.

Förslaget om att sänka straffbarhetsåldern kommer att leda till betydande negativa konsekvenser för särskilt flickor i kriminella miljöer, som ofta befinner sig i utsatta livssituationer. Deras roll i kriminalitet, utsatthet och exploatering synliggörs alltför sällan i den offentliga debatten. Rättssystemet ska skydda alla barn – flickor så väl som pojkar.

För flickor i riskmiljöer är det avgörande att samhället erbjuder skydd, vård och stöd snarare än bestraffning. Sveriges Kvinnoorganisationer vill särskilt lyfta behovet av:

- Stödinsatser med kunskap om den påverkan som trauma och PTSD har på unga tjejer och killar.
- En verkligt jämställdhetsintegrerad socialtjänst som förstår de olika behov olika grupper av flickor och pojkar har och som därmed kan sätta in rätt insatser beroende på kön.
- Särskilda SiS-hem för tjejer med enbart kvinnlig personal.
- långsiktiga, relationella stödinsatser snarare än kortsiktiga straffåtgärder.

Ett starkt barnrättsligt och jämställdhetspolitiskt perspektiv kräver att varje flicka och pojkar ses som bärare av rättigheter – inte som ett objekt för kontroll.

Övergripande ståndpunkt

Sveriges Kvinnoorganisationer **avstyrker förslaget** om att sänka straffbarhetsåldern till 13 år. Förslaget kriminaliserar sårbara grupper av barn, särskilt flickor som ofta själva är utsatta för våld, övergrepp eller exploatering. Förutom att förslaget saknar en tillräcklig jämställdhetsanalys finns det inte tillräckligt empiriskt stöd för att reformen skulle minska allvarlig ungdomsbrottslighet.

Flickors särskilda utsatthet

Flickor som begår eller misstänks för brott är i hög utsträckning ofta själva utsatta för mäns och killars våld, sexuella övergrepp, hedersrelaterat våld och förtryck eller psykisk ohälsa¹. Flickorna är i högre grad än pojkar involverade i relationella brottssammanhang – där gränsen mellan offer och förövare ofta är otydlig.² En rapport från 2025 från BRÅ visar till exempel hur risken för att bli utnyttjad i en kriminell miljö är överhängande för tjejer.³ Att införa straffrättsliga sanktioner redan från 13 års ålder riskerar att ytterligare försvåra dessa flickors möjligheter till skydd och rehabilitering.

Risk för ökad rekrytering och identitetsstämpling

En sänkning av straffbarhetsåldern riskerar att förstärka rekryteringen av barn till kriminalitet. Flickor som redan lever i utsatta miljöer kan utnyttjas av äldre gärningsmän för att begå brott, med vetskapen att de är straffrättsligt sårbara.

Forskning visar att barn som tidigt introduceras i rättssystemet löper större risk att fastna i kriminalitet. Det gäller särskilt för flickor och socialtjänst och kriminalvård saknar ofta ett jämställdhetsperspektiv - insatser och bemötande är könsblinda och riskerar därmed att vara verkningslösa.

Bristande jämställdhetsanalys

I utkastet anges att *”förslaget om en särskild reglering om sänkt straffbarhetsålder är könsneutralt”* och att det *”inte bedöms leda till några konsekvenser för jämställdheten”* eftersom fler pojkar än flickor misstänks och lagförs för brott. Samtidigt konstateras att

¹ [KSAN_TJEJER_KRIMINALITET_tryck.indd](#)

² [Slutrapport UR 2024](#)

³ [Flickor och kvinnor i kriminella nätverk](#)

flickors roll i allvarlig brottslighet inte har synliggjorts i samma utsträckning som pojkars, även om det finns indikationer på ökad involvering.

Denna slutsats är otillräcklig - en könsneutral lagstiftning innebär inte att **konsekvensen** av förslaget, vad den än må vara, är könsneutral. Utredningens konsekvensbeskrivning för jämställdheten är ett lärande exempel på hur det kan se ut när jämställdhetsperspektiv saknas i en utredning - något Sveriges Kvinnoorganisationer noterar sker i hög utsträckning. Flickor och pojkars livsvillkor är olika, det påverkar deras sociala position. Detta innebär också att konsekvenserna av kriminalisering, rättsprocesser och tvångsåtgärder skiljer sig väsentligt åt mellan flickor och pojkar.

En verklig jämställdhetsanalys hade behövt belysa flickors dubbla utsatthet, där många själva är offer för olika former av våld eller exploatering, skillnader i rättsväsendets bemötande där flickors eventuella normbrytande beteende ofta bedöms mer moraliserande än pojkars. Därmed har utredningen gjort det samhället gör gång på gång - osynliggjort flickors särskilda utsatthet. En fördjupad jämställdhetsanalys bör därför genomföras innan förslaget går vidare.